

Vrijednost istigfara

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

6. rebiul-evel 1439. po Hidžri / 24. novembar 2017.

Hvala Allahu, Milostivom, Samilosnom, Sveznajućem, Mudrom, Dobročinitelju, Uzvišenom. Zahvaljujem svom Gospodaru, hvalim Ga, kajem Mu se, tražim oprosta od Njega.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jednog, Vlasnika Arša plemenitog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, nosilac najviših moralnih vrlina. Gospodaru moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu, ashabe, pozivače na Pravi put.

Bojte se Allaha, činite ono čime je On zadovoljan i ostavite ono što je On zabranio, kako biste postigli Njegovo zadovoljstvo i spasili se Njegove srdžbe i kazne.

O muslimani, naš Gospodar je iz Svoje neizmjerne milosti, darežljivosti i plemenitosti, propisao više načina i puteva za činjenje dobra, kako bi musliman mogao sam izabrati način i put u pokornosti i približavanju Allahu, kojima će Allah popraviti njegovo stanje na dunjaluku, podići njegove stepene na ahiretu, počastiti ga lijepim životom i srećom na ovom svijetu, i vječnim užicima i Njegovim zadovoljstvom na budućem svijetu. Uzvišeni kaže: “Svako se okreće prema svojoj kibli, a vi se potrudite da druge, čineći dobra djela, pretečete! Ma gdje bili, Allah će vas sve sabrati – Allah, zaista, sve može.” (El-Bekara, 148)

Govoreći o vjerovjesnicima koji su bili najbolji primjer i uzor ljudima, Allah, džellešahu kaže: “Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.” (El-Enbija, 90)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je Muazu, radijallahu anhu: “Hoćeš li da te uputim na vrata dobra? Post je štit, sadaka gasi vatru grijeha, kao što voda gasi vatru, i namaz u dubini noći”, a zatim je proučio riječi Uzvišenog: “Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju” (Es-Sedžda, 16–17), a zatim je rekao: “Hoćeš li da te obavijestim o glavi, stubu i vrhuncu stvari?” Rekao sam: “Da, Allahov Poslaniče.” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Glava stvari je islam, njegov stub je namaz, a njegov vrhunac je borba na Allahovom putu.” (Tirmizi)

Jedan od načina i puteva za činjenje dobra i iskazivanje pokornosti Allahu, džellešanuhu, i uzroka brisanja grijeha jeste istigfar – traženje oprosta od Allaha, džellešanuhu. Istigfar je sunnet – tradicija svih Allahovih vjerovjesnika i poslanika, alejhimus-selam.

Allah, džellešanuhu, rekao je za roditelje čovječanstva, neka je na njih Allahova milost i blagoslov: “Gospodaru naš”, rekoše oni, “sami smo sebi krivi, i ako nam Ti ne oprostiš i ne smiluješ nam se, sigurno ćemo biti izgubljeni.” (El-A’raf, 23)

I rekao je za Nuha, alejhis-selam: “Gospodaru moj, oprosti meni, i roditeljima mojim, i onome koji kao vjernik u dom moj uđe, i vjernicima i vjericama, a nevjericima samo propast povećaj!” (Nuh, 28)

I rekao je za Ibrahima Halila – Allahovog prijatelja, alejhis-selam: “Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!” (Ibrahim, 41)

I rekao je za Musaa, alejhis-selam: “Gospodaru moj”, zamoli Musa, “oprosti meni i bratu mome i učini da budemo pod okriljem Tvoje milosti, Ti si od milostivih najmilostiviji!” (El-A’raf, 151)

I rekao je: “I Davud se uvjeri da smo Mi baš njega na kušnju stavili, pa oprost od Gospodara svoga zamoli, pade licem na tle i pokaja se.” (Sad, 24)

Poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je: “Znaj da nema boga osim Allaha! Traži oprost za svoje grijehе i za vjernike i za vjernice! Allah zna kud se krećete i gdje boravite.” (Muhammed, 19)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je činio istigfar iako mu je Allah, džellešānuhu, oprostio prošle i buduće grijehе. Ibn Omer, radijallahu anhumā, rekao je: “Na jednom sijelu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, znao je po stotinu puta zatražiti oprost od Allaha riječima: ‘Rabbigfir li ve tub alejje inneke entet-tevvabur-rahim! – Gospodaru, oprost mi, primi moje pokajanje, jer Ti primaš pokajanja i neizmјerno si milostiv!’” (Ebu Davud i Tirmizi, a Tirmizi je za njega rekao da je hasen-sahih)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, često je pred smrt govorio: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, estagfirullahe ve etubu ilejhi! – Slavljen neka je Allah i neka Mu je hvala, molim Ga za oprost i iskreno Mu se kajem!’” (Buhari, Muslim)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, rekao je: “Nisam vidio da je iko više od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao riječi: ‘Estagfirullahe ve etubu ilejhi! – Tražim oprost od Allaha i Njemu se kajem!’” (Nesai)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon predaje selama, tri puta je izgovarao riječi: “estagfirullah”, a zatim je učio propisane zikrove i dove poslije namaza. (Muslim od Sevbana)

Istigfar je odlika čestitih, praksa Allahu bliskih i bogoboјaznih i obilježje istinskih vјernika. Uzvišeni kaže: “Gospodaru naš, oprost nam grijehе naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima” (Ali Imran, 193); “Oni koji budu govorili: ‘Gospodaru naš, mi, zaista, vјerujemo; zato nam oprosti grijehе naše i sačuvaj nas patnje u Ognju!’, oni koji budu strpljivi, i istinoljubivi, i Allahu poslušni, i oni koji budu milostinju udjeljivali, i koji se budu u posljednjim satima noći za oprost molili...” (Ali Imran, 16–17).

Hasan el-Basri, Allah mu se smilovao, rekao je: “Oduljili bi s namazom do sehura (zadnje trećine noći), a zatim bi se svim srcem okrenuli istigfaru.” Uzvišeni kaže: “I za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehе svoje zamole – a ko će oprostiti grijehе ako ne Allah? – i koji svjesno u grijehu ne ustraju.” (Ali Imran, 135)

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Što se tiče istigfara, on znači traženje oprosta za grijehе, a oprost je čovjeku potrebniji od bilo čega drugog, jer čovjek griješi danju i noću. Kur’an na više mjesta govori o tevbi i istigfaru, naređuje ih i podstiče na njih.”

Allah, džellešanuhu, obećao je da će onima koji traže oprost uslišiti njihovu molbu i oprostiti im grijehе. Propisano je tražiti oprost za određeni grijeh, prema riječima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Čovjek je učinio grijeh, pa je rekao: ‘Gospodaru, ja sam učinio grijeh, pa mi oprost’, a Allah kaže: ‘Moj rob je znao da ima Gospodara Koji prašta grijehе, i kažnjava zbog njih, i Ja sam oprostio Svome robu.’” (Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Vjernicima je propisano uopćeno traženje oprosta, riječima: “Rabbigfir li verhamni! – Gospodaru moj, oprost mi i smiluj mi se!”, Uzvišeni kaže: “I reci: ‘Gospodaru moj, oprost i smiluj se, Ti si najmilostiviji!’” (El-Mu’minun, 118)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio je ljude koji su primili islam ovim riječima: “Allahumagfir li verhamni vehdini ve afini verzukni! – Gospodaru moj, oprost mi, smiluj mi se, uputi me, oprost mi i opskrbi me!” (Muslim od Tarika ibn Ešjema, radijallahu anhu)

Ali, propisano je i traženje oprosta za sve grijehе, one koje znamo i one koje ne znamo, jer za mnoge grijehе zna samo Allah, a čovjek će biti pitan za svaki grijeh. Ebu Musa el-Eš’ari, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio ovu dovu: “Allahummagfir li hatietī ve džehlī ve israfī fi emrī ve ma ente a’lemu bihi minnī. Allahummagfir li džiddī ve hezlī ve hataī ve amdī ve kullu zalike

indī. Allahummagfir li ma kaddemtu ve ma ehartu ve ma esertu ve ma a'lemtu ve ma ente a'lemu bihi minnī entel-mukaddimu ve entel-muehhiru ve ente ala kulli šej'in kadir! – Gospodaru moj, oprosti mi grijeha, i ono što iz neznanja učinim, i loše postupke i ono što Ti znaš bolje od mene. Gospodaru moj, oprosti mi ono što učinim u zbilji i u šali, i ono u čemu pogriješim i ono što namjerno učinim, jer su to moje osobine. Gospodaru moj, oprosti mi ono što sam učinio prije i poslije, i što sam učinio tajno i javno, i ono što Ti bolje znaš od mene. Ti uzvisuješ i unizuješ, i Ti sve možeš!” (Buhari i Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Širk – pridruživanje druga Allahu, u ovom ummetu, skriveniji je od kretanja mrava.” Ebu Bekr, radijallahu anhu, upitao je: “Kako se spasiti od širka, Allahov Poslaniče?”, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Tako što ćeš reći: ‘Allahumme inni euzu bike en ušrike bike ve ene a'lemu ve estagfiruke minez-zenbillezi la a'lemu! – Gospodaru moj, utječem Ti se od toga da Ti pridružim nekoga i nešto, znajući da je to širk, i tražim oprost od Tebe za grijeha koje ne znam!’” (Ibn Hibban od Ebu Bekra i Ahmed od Ebu Musaa, radijallahu anhuma)

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio dovu: “Allahummagfir li zenbi kullehu dikkahu ve džillehu hataahu ve amdehu sirrehu ve alanijjetehu evvelehu ve ahirehu! – Gospodaru moj, oprosti mi sve moje grijeha, skrivene i vidljive, nesvjesne i svjesne, tajne i javne, prve i posljednje.” (Muslim i Ebu Davud)

Kada čovjek traži od Allaha, džellešanuhu, oprost za sve grijeha, i za one koje zna i za one koje ne zna, može se nadati Allahovoj pomoći i uputi.

Upućivanje dove Allahu kojom se traži oprost grijeha, iskreno i uporno, skrušeno i ponizno, podrazumijeva tevbu – pokajanje od tog grijeha, a pokajanje od grijeha i Božija podrška na tom putu podrazumijeva istigfar – traženje oprost. Ova dva pojma, tevba i istigfar, kada se spominju posebno, podrazumijevaju jedno drugo, a kada se spominju zajedno, u istom kontekstu, svaki od njih zadržava svoje specifično

značenje: istigfar je traženje brisanja grijeha, otklanjanja njegovih posljedica i zaštite od zla počinjenih grijeha i njihovo pokrivanje, a tevba je vraćanje Allahu, ostavljanjem grijeha, čuvanje od grijeha i njihovih posljedica u budućnosti i čvrsta odluka da ih neće ponoviti.

Tevba i istigfar spomenuti su zajedno u ajetu: “Da od Gospodara svoga oprost tražite i da se pokajete, a On će vam dati da do smrtnoga časa lijepo proživite i svakom čestitom dat će zasluženu nagradu. A ako leđa okrenete – pa, ja se, zaista, bojim za vas patnje na Velikom danu” (Hud, 3), ali i u drugim kur’anskim ajetima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “O ljudi, pokajte se svome Gospodaru i tražite oprost. Ja se kajem i tražim oprost od Allaha u toku jednog dana i do stotinu puta.” (Nesai od Egarra el-Muzenija)

Čovjek ima snažnu i stalnu potrebu za istigfarom, a posebno u ovom vremenu, zbog mnoštva grijeha i smutnji, kako bi ga Allah pomogao u životu na ovom svijetu i nakon smrti, i popravio njegovo stanje.

Istigfar je kapija svakog dobra, i brana od svakog zla i kazne.

Potreba islamskog ummeta za istigfarom i tevbom je velika, jer Uzvišeni Allah, zbog ova dva djela, otklanja od ummeta trenutnu kaznu i čuva ga od buduće kazne.

S istigfarom “škrtari” samo onaj ko ne poznaje njegove koristi i blagoslove. Kur’an i sunnet iscrpno govore o vrijednostima istigfara.

Uzvišeni za Salih, alejhis-salam, kaže: “O narode moj”, govorio im je on, “zašto tražite da vas stigne kazna prije nego što se pokajete? Zašto od Allaha ne tražite oprost, da bi vam se ukazala milost?” (En-Neml, 46). Istigfar je, dakle, uzrok Božije milosti prema ummetu.

Uzvišeni za Nuha, alejhis-salam, kaže: “...i govorio: “Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati, i pomoći će vas imanjinima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati” (Nuh, 10–12); i rekao je za Huda, alejhis-salam: “O narode moj, ja ne tražim od vas nagrade za ovo; mene

će nagraditi Onaj Koji me je stvorio! Zašto se ne opametite?" (Hud, 52); "Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprostí" (El-Enfal, 33).

Ebu Musa, radijallahu anhu, rekao je: "Allah vam je dao dvije vrste sigurnosti od kazne: Vjerovjesnikovo prisustvo među vama i istigfar. Vjerovjesnika više nema, a istigfar ostaje do Sudnjeg dana."

Mnoštvo traženja oprosta od Allaha, džellešanuhu, otklanja od ummeta ono što ga je već zadesilo, i čuva ga od kazne, koja bi ga mogla zadesiti u budućnosti, jer se nijedna nedaća nije desila osim zbog grijeha, a nijedna nedaća nije podignuta osim zbog tevbe i istigfara. Ibn Abbas, radijallahu anhuma, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se čvrsto bude držao istigfara, Allah će mu dati izlaz iz svake tjeskobe, otklonit će od njega svaku brigu i opskrbit će ga odakle se ne bude ni nadao." (Ebu Davud)

Od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prenesene su blagoslovljene riječi istigfara, čije izgovaranje donosi veliku nagradu, a evo nekih:

"Ko kaže: 'Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel-hajjul-kajum ve etubu ilejhi', bit će mu oprosteni grijesi, makar pobjegao sa bojnog polja." (Ebu Davud, Tirmizi i Hakim, koji je rekao da je hadis vjerodostojan prema uvjetima Buharija i Muslima.)

Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko tri puta, kada krene u postelju, izgovori: 'Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel-hajjul-kajum ve etubu ilejhi', bit će mu oprosteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene." (Tirmizi)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko se probudi u noći i kaže: 'La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu, ve huve ala kulli šej'in kadir, subhanallahi vel-hamdulillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber, ve la havle ve la kuvvete illa billahi, allahummagfirli',

njegova će dova biti primljena, a ako bude klanjao namaz, njegov namaz će biti primljen.” (Buhari)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko prije zore, na dan džume, izgovori: ‘Estagfirullahel-lezi la ilahe illa huvel hajjul-kajjum ve etubu ilejhi’, tri puta, bit će mu oprošteni grijesi makar ih bilo poput morske pjene.”

Šeddad ibn Evs, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Najbolji istigfar su riječi: ‘Allahumme ente rabbi, la ilahe illa ente, halakteni, ve ene abduke, ve ene ala ahdike ve va’dike mesteta’tu, ve euzu bike min šerri ma sana’tu, ebuu leke bini’metike alejje, ve ebuu bi zenbi, fagfirli, fe innehu la jagfiruz-zunube illa ente!’ Ko ove riječi izgovori u toku dana, s čvrstim ubjeđenjem u njih, i umre prije nego što omrkne, ući će u Džennet, a ko ih izgovori u noći, s čvrstim ubjeđenjem u njih, i umre prije nego što osvane, ući će u Džennet.” (Buhari)

Enes, radijallahu anhu, kazuje da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “Rekao je Allah Uzvišeni: ‘O sine Ademov, kada bi tvoji grijesi dosegli granice neba, pa Mi se nakon toga pokaješ i zatražiš oprost, Ja bih ti oprostio, ne obazirući se na to.’” (Tirmizi i kaže da je hadis hasen.)

Istigfar je propisan u toku i nakon izvršenja propisanih ibadeta, kako bi se nadoknadili svi propusti koji su se desili tokom ibadeta, ali i kako bi se srce očistilo od samodopadanja i rijaluka, pretvaranja. Uzvišeni kaže: “Zatim krenite odakle kreću ostali ljudi i tražite od Allaha oprost, jer Allah, uistinu, prašta i samilostan je” (El-Bekara, 199); “... i molitvu obavljajte, i milostinju udjeljujte, i draga srca Allahu zajam dajte! A dobro koje za sebe unaprijed osigurate naći ćete kod Allaha još većim i dobićete još veću nagradu. I molite Allaha da vam oprost, jer Allah prašta i milostiv je” (El-Muzzemmil, 20). Iz ovih ajeta vidimo da je istigfar naređen u toku ibadeta i nakon njega.

Propisano je da musliman traži oprost za svoju braću vjernike i vjernice, muslimane i muslimanke, žive i umrle, iz dobročinstva i ljubavi, čistog srca, i s namjerom činjenja

koristi muslimanima i zauzimanja za njih kod Allaha. Allah Uzvišeni kaže: "Oni koji poslije njih dolaze – govore: 'Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!'" (El-Hašr, 10)

Ubada ibn Samit, radijallahu anhu, prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko bude tražio oprosta za vjernike i vjernice, Allah će mu za svakog vjernika i vjernicu upisati po jedno dobro djelo." (Lanac ovog hadisa je dobar) Primjer za ovu vrstu istigfara jeste istigfar za vjernike na dženezama, istigfar prilikom posjete mezarju, i slijedenje primjera meleka koji drže Prijesto i Allahu bliskih meleka. Uzvišeni kaže: "Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Nj i mole se da budu oprosteni grijesi vjernicima: 'Gospodaru naš, Ti sve obuhvaćaš milošću i znanjem; zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u Vatri!'" (Gafir, 7)

Ovo je jedan od najvažnijih aspekata dobronamjernosti i ljubavi prema vjernicima.

O vjernici! Odazovite se naredbi vašeg Gospodara, Koji je, u hadisi-kudsiju rekao: "O robovi Moji, vi grijешite noću i danju, a Ja praštam sve grijehе. Tražite oprosta od Mene, i Ja ću vam oprostiti." (Muslim od Ebu Zerra, radijallahu anhu)

Obratite se svome Gospodaru, istigfarom i tevbom, i osjetit ćete Njegovu plemenitost, darežljivost i blagoslov, On će vam obrisati grijehе i podići stepene. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, kada vi ne biste grijешili, Allah bi vas zamijenio drugim narodom koji bi grijешio i tražio oprosta, a On bi im praštao." (Muslim) Jer, On mnogo prašta, darežljiv je i plemenit. Uzvišeni kaže: "Onaj ko kakvo zlo učini ili se prema sebi ogriješi, pa poslije zamoli Allaha da mu oprosti – naći će da Allah prašta i da je milostiv." (En-Nisa, 110)

Naš Gospodar dao nam je priliku za činjenje dobra, učinio je dunjaluk "kućom rada", a ahiret "kućom nagrade". Uspjeli su i spasili su se trudbenici, iskreni, dobročinitelji, a stradali su nevjernici i oni koji su se okrenuli od istine.

Činite djela kao da vam se edžel primakao, a nada vas napustila, uzmite pouku od onih koji su bili i nestali, u kazivanjima o njima i historiji nalazi se pouka i podsjećanje.

Umrli će poželjeti da se vrate na dunjaluk kako bi klanjali samo dva rekata i tražili oprost od Allaha. Daleko bilo da će njihova želja biti ispunjena. Uzvišeni kaže: "Kad nekome od njih smrt dođe, on uzvikne: 'Gospodaru moj, povrati me. da uradim kakvo dobro u onome što sam ostavio!' Nikada! To su riječi koje će on uzalud govoriti – pred njima će prepreka biti sve do dana kada će oživljeni biti." (El-Mu'minun, 99–100)

Ne potcjenjuj ni koliko je trun dobra, i ne potcjenjuj ni koliko je trun zla. U hadisu se kaže: "Čuvajte se omalovažavanja grijeha, jer se grijesi skupljaju kod čovjeka dok ga ne upropaste."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: "Ne potcjenjuj nijedno dobro djelo, makar da svoga brata sretnoš nasmijana lica."

O vjernici! "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom, i uputom najboljeg od svih poslanika i njegovim istinitim riječima.

Rekoh ovo i od Allaha tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

